

KONJUNKTURUDVIKLING 1. februar 2024

Beskæftigelsen i den private sektor kan forklares af medicin og forsyning

Beskæftigelsen og aktiviteten i økonomien ser ud til at være gået fra hinanden i løbet af 2022. Det gælder særligt for den private sektor ekskl. medicinalindustrien. Det skyldes i høj grad, at forsyningssektoren har haft mindre aktivitet under energikrisen uden at mindske beskæftigelsen. Tager man højde for både medicinalindustrien og forsyningssektoren, kan beskæftigelsesudviklingen bedre forklares.

Kontakt

Cheføkonom

Sofie Holme Andersen

📞 61 27 58 24

✉️ sha@ae.dk

Kommunikationschef

Jesper Kirkbak

📞 50 73 71 34

✉️ jk@ae.dk

ANALYSE

Udarbejdet af

Sofie Holme Andersen
Cheføkonom

Sebastian Schwartz
Stud.polit.

Kristoffer Lind Glavind
(på barsel)
Senioranalytiker

Hovedkonklusioner

- Aktiviteten i økonomien og beskæftigelsen er gået fra hinanden de seneste år. Det skyldes hovedsageligt medicinalindustrien, hvor aktiviteten er steget mere end beskæftigelsen. Dertil kommer forsyningssektoren, hvor aktiviteten er faldet meget mere end beskæftigelsen.
- Samlet er aktiviteten i den private sektor ekskl. medicinalindustrien og forsyningssektoren steget omtrent lige så meget som beskæftigelsen siden 2018. Det står i kontrast til hele den private sektor og den private sektor ekskl. medicinalindustrien.

Aktivitet og beskæftigelse er gået fra hinanden

Under normale omstændigheder følges aktiviteten i økonomien, målt ved bruttoværditilvæksten BVT eller bruttonationalproduktet BNP, og beskæftigelsen nogenlunde ad. Når der skal produceres mere, skal der for det meste bruges flere beskæftigede. Skal produktionen nedskaleres, medfører det ofte ledige hænder. Intet ved coronakrisen var normalt, og det undrer derfor ikke, at denne sammenhæng var udfordret under corona.

Figur 1 viser, at BNP er steget mere end beskæftigelsen siden coronakrisen. Siden 2018 er det blevet til knap 1,3 procentpoint mere. Det skyldes i høj grad medicinalindustrien. Medicinalindustrien har oplevet en meget betydelig fremgang i 2020'erne, hvilket har bidraget voldsomt til væksten i BNP. Medicinalindustrien udgør dog en meget lille andel af beskæftigelsen, og vækst i medicinalindustrien medfører derfor en større vækst i BVT end i beskæftigelsen, og dermed et spænd mellem BNP og beskæftigelse.

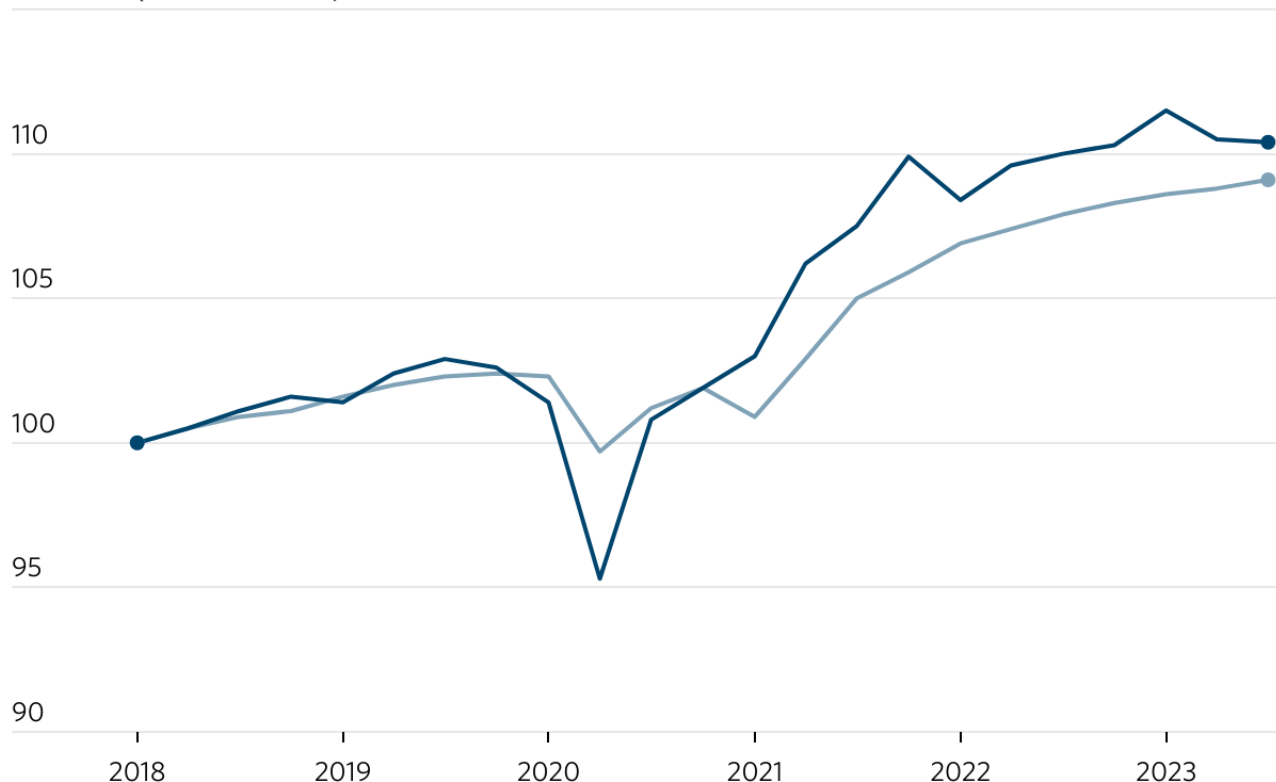
FIGUR 1

BNP er vokset hurtigere end beskæftigelsen siden corona

Figuren viser udviklingen i BNP og beskæftigelsen (som indeks) fra 1. kvartal 2018 til 3. kvartal 2023.

— BNP — Beskæftigelse

115 Indeks (1. kv. 2018=100)

Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik og egne beregninger

Det kan derfor være interessant at se, hvad der foregår i den private sektor, når man ser bort fra medicinalindustrien.

Figur 2 viser, at beskæftigelsen er steget hurtigere i den private sektor ekskl. medicinalindustrien end BVT. Faktisk er beskæftigelsen steget i alle kvartaler siden 1. kvartal 2021, på trods af at aktiviteten i den private sektor ekskl. medicinalindustrien målt ved BVT har været omtrent stillestående, endda svagt faldende, siden slutningen af 2021. Det er en del af paradokset omkring dansk økonomi i disse år, at beskæftigelsen har kunnet blive ved med at stige på trods af, at økonomien ekskl. medicinalindustrien har haft faldende aktivitet siden midten af 2022.¹

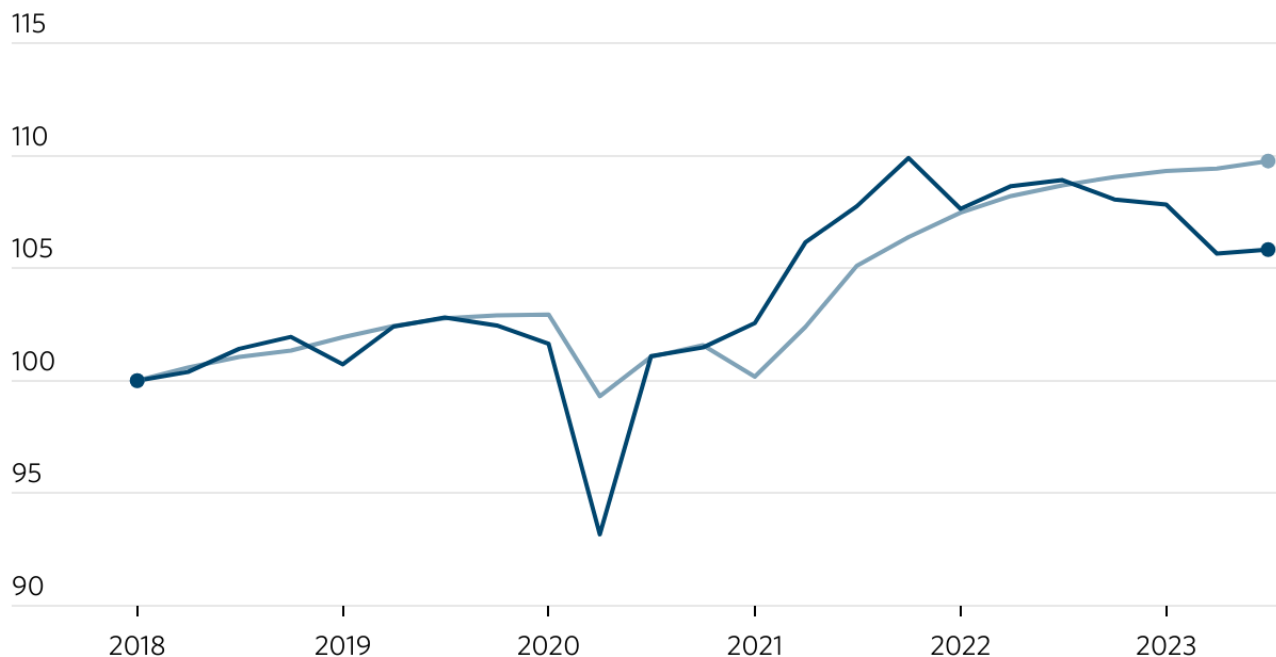
Bemærk, at BNP kun opgøres for hele økonomien, mens BVT opgøres for de enkelte brancher, og derfor er det relevante mål her. Der har ikke været betydelige forskelle mellem udviklingen i BNP og BVT opgjort for hele økonomien.

FIGUR 2

Beskæftigelsen vokser hurtigere end BVT i den private sektor ekskl. medicinalindustri

Figuren viser udviklingen i bruttoværditilvæksten og beskæftigelsen i den private sektor eksklusive medicinalindustrien fra 1. kvartal 2018 til 3. kvartal 2023.

— Privat sektor ekskl. medicinalindustri — Privat beskæftigelse ekskl. medicinalindustri

Anm.: Det bemærkes, at data bygger på et særudtræk fra Danmarks Statistik, som der er mere usikkerhed på end de normale udgivelser.

Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik og egne beregninger

Sådan har vi gjort: Privat sektor BVT ekskl. medicinalindustrien på kvartaler

For at beregne den private sektors BVT ekskl. medicinalindustrien skal man bruge nationalregnskabet samt tal for medicinalindustriens BVT i både faste og løbende priser. På årlige data fås dette via særudtræk fra Danmarks Statistik, der er behæftet med mere usikkerhed end de offentliggjorte nationalregnskabstal. Men der findes ikke kvartalsvise data for medicinalindustriens BVT.

De økonomiske råd (DØRS) har i deres efterårsrapport lavet et bud på et kvartalsvist BVT for medicinalindustrien. Samme metode er brugt her. Det tager udgangspunkt i, at summen over de kvartaler, der udgør et år, skal svare til det årsniveau, der findes i særudtrækket fra Danmarks Statistik. For at finde fordelingen over året bruges industriens produktionsindeks til at fordele den samlede industris BVT mellem medicinalindustrien og resten af industribrancherne.

Dernæst kan BVT for den private sektor sammenkædes ved hjælp af nationalregnskabets metoder for, hvordan man sammenkæder kvartalstal. Der er ændret i BVT-deflatoren for medicinalindustrien i 2022, da denne var urealistisk lav. Det følger DØRS' metode.

Beskæftigelsen for medicinalindustrien på kvartaler er dannet ved hjælp af registerudtræk for medicinalindustriens andel af den samlede industris lønmodtagerbeskæftigelse.

Stigningen i beskæftigelsen trods den stillestående private del af økonomien skyldes altovervejende, at forsyningssektoren har været rigtig hårdt ramt de sidste knap to år. De høje energipriser har betydet, at der er blevet skruet ned for varmen og dermed også for, hvor meget forsyningssektoren skal producere. Fjerner man også forsyningssektoren fra ligningen, får man et noget mere forklarligt billede.

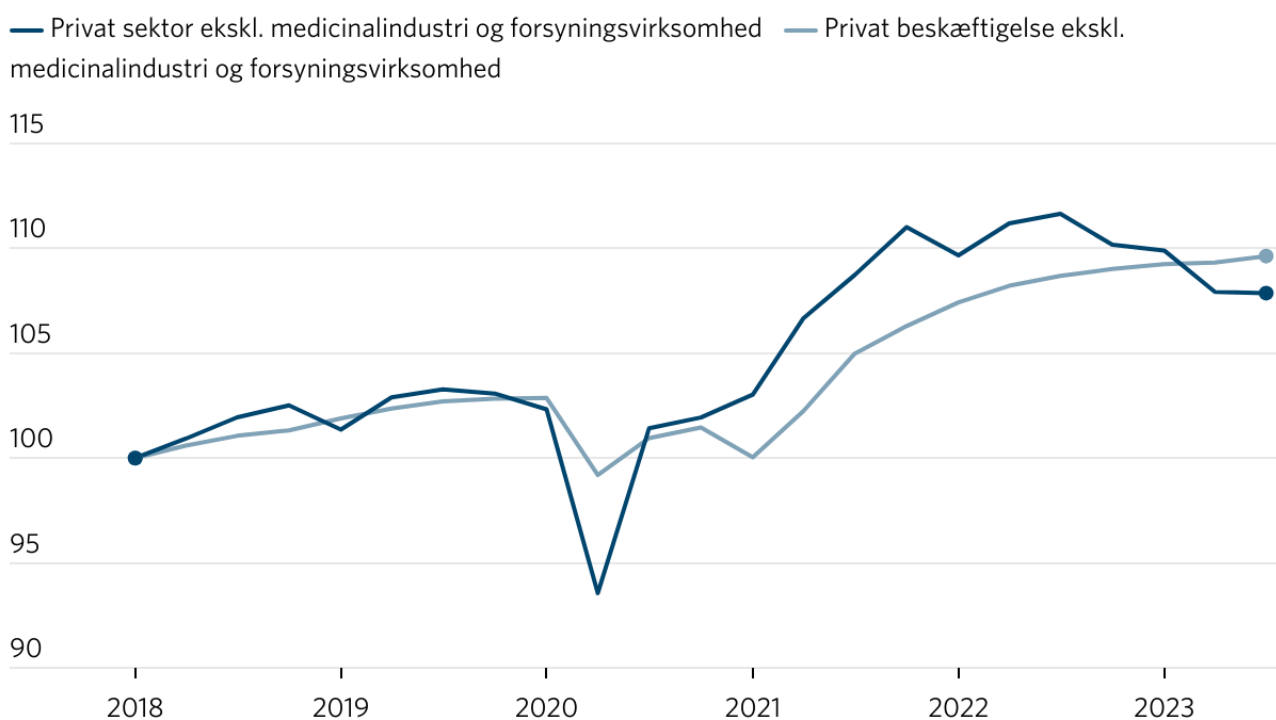
Figur 3 viser, at BVT i den private sektor ekskl. medicinalindustrien og forsyningssektoren omtrent er vokset lige så meget som beskæftigelsen. I 2021 og 2022 voksede aktiviteten hurtigere end beskæftigelsen, hvilket kan forklares med, at virksomhederne havde sværere ved at finde arbejdskraft, da nedlukningerne sluttede.

Først i 2. kvartal 2023 overhalede beskæftigelsen BVT. Forskellen mellem udviklingen i beskæftigelsen og i BVT er derfor meget lille, når man ser på den private sektor ekskl. medicinalindustrien og forsyningsvirksomhed, særligt når man holder den op mod de forskelle som fremgår af Figur 1 og 2.

FIGUR 3

Beskæftigelsen har først overhalet BVT i 2023 i den private sektor ekskl. medicinalindustri og forsyningsvirksomhed

Figuren viser udviklingen i bruttoværditilvæksten og beskæftigelsen i den private sektor eksklusive medicinalindustrien og forsyningsvirksomhed fra 1. kvartal 2018 til 3. kvartal 2023.

Anm.: Det bemærkes, at data bygger på et særudtræk fra Danmarks Statistik, som der er mere usikkerhed på end de normale udgivelser.

Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik og egne beregninger

1 <https://www.dst.dk/da/Statistik/nyheder-analyser-publ/nyt/NytHtml?cid=46518>